

ᐃEDIRI HONĪ HOLĪ ᐃEJA

Yatı begharé t'at'u Denedédłıne t'a K'olya sı hok'anota ha t'oho Nıh k'e ʔası K'enats'edé għa yatı holé dé

Denı elk'enáde zaá 26, 2022 – Ottawa ts'ən - Nıh k'e ʔası K'enats'edé għa yatı holé dé Canada hobets'ı dene nadareıya.

Denedédłıne haralʔa t'ok'e losı naradé hotıé degħaré nıh k'e ʔası hodogħeıı sı. Ku t'oho ʔedıre laı'e yatı t'oho Nıh k'e ʔası K'enats'edé għa yatı holé dé t'a nodhı begharılyé dé, bet'a t'at'u ʔası nodhı ghonı begharé bek'oja ʔedırı ʔası k'enats'edı sı hel.

ʔa dı dzıne k'é, t'ą K'oldher ʔedırı ha Steven Guilbeault, Nıh chu nıh k'e t'at'u ʔası ʔedı hané Canada nask'athé ha, ʔedırı t'at'u [Denedédłıne t'a K'olya sı T'a yatı holé Hogħedı ʔedırı ghare ʔası ha honet'ı chu t'at'u bogħedı ha Yatı holé](#) (ʔedırı Bet'esé) Denedédłıne haralʔa sı t'ok'e naradé bel holı nı.

Ku ʔedırı ʔası nedhé bet'esı ʔası holé ha dene hel nodhı hu, dene hel tthı hu t'at'u bel halyé ha besuhudı ha t'ok'e Denedédłıne t'a ʔası K'olya sı beyatıé hel halye ha chu t'a begharé ʔası hogħedı yatı hel benaré t'a *Nıh k'e ʔası K'enats'edé għa yatı holé dé t'a k'oja yatı hel ʔedırı Yatı Nedhé hel halyé ha ku t'a Canadian k'eyagħe T'a Tu Het'el Hogħedı ha Yatı nedħe holı sı; chu ʔedırı Canadian t'a T'es għet'el ha Hodogħeıı ha Yatı nedħe hu; ʔeyı chu łue chu łue hogħedı t'ok'e nadé ʔedırı Łue Hogħedı ha Yatı Nedħe holı hel.*

Ku ʔedırı t'a Bet'esı ʔası holé ha ʔeją Canada hots'ı k'oldé chu Denedédłıne haralʔa benenę k'eyagħe ʔası hogħedı ha yatı holé dé bel halyé hoʔą t'at'u banet'u ʔedı k'oja kulı ʔelk'esi hulta ha ʔedırı għaré. Ku ʔeyı hel Denedédłıne t'a K'olya sı beghoreı'a ha boreıı ʔedırı t'a t'ok'e Nıh k'e ʔası K'enats'edé għa yatı holé dé bel nodhı ha, beyatıe natser hu t'at'u ʔası holé ha hel de, ʔeyı chu ʔedırı begharé ʔası hogħedı ha nezı ha honıdhęn hu yunadhé hotıé ʔası għet'el ha horelyı dene yatı hel halyá de.

Ku t'a honıdhęn hade Denedédłıne t'a K'olya sı beyatıé k'anotá hoʔą t'ok'e naradé naré hotıé nıh għa ʔası k'odorelyą ʔa bel halyá de ʔedırı laı'é holé ha dé ʔel hu, tsamba k'e hu, chu t'es għet'el k'e nuı'a hu bel dé yunadħe nazet'eth sı t'ok'e t'ą K'oldhé Denedédłıne haralʔa sı hel halyá de horelyı dene ha nezı hası. ʔeyı ʔa ʔedırı ʔası horıcha hası t'ok'e Nıh k'e ʔası K'enats'edé għa yatı holé dé Canada degħaré ʔedırı yatı Nedħe Denedéłıne t'a Bek'anota ha holı ʔedırı United Nations Declaration on the Rights Denedédłıne haralʔa sı bel hoʔą.

T'ą Bet'esı ʔası holé ha yunadhé nazet'eth sı begharé t'a holé ha t'ok'e Denedédłıne t'a K'olya sı beyatıé hel halyá de t'a benaré Nıh k'e ʔası K'enats'edé għa yatı holé dé, ʔedırı t'at'u nezı ʔası holé ha hel t'a Denedédłıne t'a K'olya sı beyatıé ʔeıa beghoreı'a de bet'sıdhılé ʔası nedhé holé hadé.

T'a Njh k'e ʒasi K'enats'edé gha yati holé dé Bets'ɔʒane ʒeja Canada hots'ɔ dene marsi danɔdhen sɔ t'a 79 Denededɔjne haralʒa sɔ gha nathedéɔ nɔ ʒeyɔ chu t'a ʒeyɔ Dene yati yegharéʒá hel delth'í tth'í hu, t'at'u ʒeɔa ʒediri yati nedhe holɔ horelyu ʒelts'eradi nɔ bet'esi ʒasi holé ha.

Dohodi sɔ

"Denededɔjne t'a K'olya sɔ t'a nuhel ʒediri theɔtsɔ, hel ʒaɔ nuhets'éɔnɔ sɔ, njh k'e ʒasi hok'enats'edé hoʒasɔ nezɔ halyá sɔ ʒediri t'a, t'at'u ʒasi hoghedí yati tth'í bet'a nezɔ hu. ʒa duhɔ Canada nask'athé ʒediri t'a yati theɔtsɔ sɔ bet'a yunadhe ʒeɔa narait'eth ha danɔdhen dadí sɔ chu nuhnɔ bet'a sehnɔt'a ha nɔdhen sɔ horegothé ts'ɔn Denededéɔjne hobehel chu t'a Denededɔjne t'a K'olya sɔ beyatie tth'í hel hailyé ha t'oho losɔ ʒasi k'enats'é de benenɔ k'eyaghé."

— T'a K'oldher ʒediri ha Steven Guilbeault, Canada t'a K'oldé ha Njh ts'ɔn chu Njh k'e ʒedɔ Hahúné hogheɔnɔ ha

Ku ʒediri bek'oja sɔ

- "Denededɔjne t'a K'olya sɔ" hotie ʒasi horɔcha hats'edí sɔ degharé ʒasi nedhe k'oja gha hats'edí sɔ t'ok'e Denededɔjne haralʒasɔ naré. T'ok'e ʒeyer naré naradé sɔ bech'alanie hel hu, beyatié hel hu, t'at'u ʒedets'ɔn k'oldé hel chu yunɔ t'at'u ʒeyer naraɔdé sɔ tth'í yati hel t'ok'e Denededɔjne haralʒa naré. Hok'et'a nareɔtth'el, yuné hots'ɔ duhɔ ts'ɔn, t'a yunɔsɔ hots'ɔ duhɔ ts'ɔn yati det'al horelyu ʒeyɔ hel halyá sɔ t'a ʒediri k'oja sɔ. Denededɔjne hu, Hotena chu Begharek'a dene horelyu t'a K'odorelyu sɔ ʒediri gharé sɔ. Ku t'a ʒeyɔ Yati dotɔ sɔ ʒediri Denededɔjne t'a K'olya sɔ ʒeyer naradé ha ʒeyɔ k'odorelyu sɔ.
- T'a yati Bet'esi hoghedí ha ʒediri Canada Njh k'e ʒasi K'enats'edé gha yati holé dé ʒediri ʒelk'ech'a yet'oreɔa ha, ʒasi ghet'el ha Canada nask'athe, Canada Tɔes hoghedí hu Canada t'a ɔue chu Tuchogh hodogheɔnɔ hu horelyu hel Canada hots'ɔ K'oldé Denededɔjne t'a K'olya sɔ beyatie ʒediri Yati Nedhe gharelyé ha:
 - *T'a Njh k'e ʒasi K'enats'edé gha yati holé dé Yati nedhe beghare ʒasi hoghedí hu;*
 - *T'a Canada K'eyaghe Tu k'e Ts'its'edí ha yati Yati nedhe beghare ʒasi hoghedí hu;*
 - *T'a Canada k'eyaghe Tɔes hoghedí ha Yati nedhe beghare ʒasi hoghedí hu; ʒeyɔ chu*
 - *T'a ɔue chu t'ok'e ɔue naradé hoghedí ha ɔue hoghedí ha Yati nedhe beghare ʒasi hoghedí hu.*
- T'a Bet'esi ʒasi holé ha yati holɔ k'ɔ ʒediri sɔlaghe ʒasi gharé sɔ:
 - Denededɔjne haralʒa sɔ beyatie chu t'a ʒasi k'orelyu besɔhúdi hoʒa;
 - Denededɔjne haralʒa sɔ hel horegoth nɔt'a hu yunadhé ha;
 - Denededɔjne t'a K'olya sɔ hel halyé hotié net'ɔ ha hu;
 - Denededɔjne t'a K'olya sɔ besudí chu boghedí hoʒa hoket'a; ʒeyɔ chu

- Denedédłıne t'a K'olya sı yegha ʔası hełtsı horełɔɔh de bets'edı hoʔa.
- 2019 neɔe k'e, noɔeɔa ts'eɔ sɔlaghe ʔełk'ech'a dene hel nadayałtı nı Denedédłıne hobehel naɔe hoʔa beyatie naltsı ha t'ał'u ʔedırı t'a Betł'esi ʔası holé ha hel halyé ha. Sɔłona ts'eɔ sɔlaghe dene yatı nıdathewá nı ʔedırı yatı beghoreł'a ha Denedédłıne hots'ı t'a Betł'esi ʔası holé ha yatı hel, ʔełk'ech'a k'oldé chu nıh k'e ʔası k'enedé tth'ı beł.
- Ku 2021 neɔe k'é hu, leɔdoɔo ts'eɔ łótót denedédłıne haralʔa hots'ı yatı darłł'ıs nı ʔedırı hobası t'ał'u Betł'esi ʔası holé yatı hel ha. Ku ʔeyı hel t'a Nıh k'e ʔası K'enats'edé gha yatı holé dé hots'ı k'oldé t'a Denedédłıne ha yatı nıraʔa hots'ı chu Naɔe hoʔa dene xa k'oldé AFN tth'ı bel nı.

Ku ʔałı ʔedırı tth'ı hel honet'ı ha hoʔası

[Denedédłıne t'a K'olya sı T'a yatı holé Hoghedı ʔedırı ghare t'a ʔası holé chu begha t'a Yatı Holı sı ʔeja honet'ı sı dene xa - Canada.ca](#)

Ku ʔedırı t'a Betł'esi ʔası k'enats'edé ʔedırı ʔełk'ech'a yatı ʔa hułı sı. Ku honezi ʔedırı yatı ʔa tth'ı dene yorełɔɔh de hułı hası.

- [Hotená \(Baffin Tthıı ts'eɔ\)](#)
- [Hotená \(Baffin Nası ts'eɔ\)](#)
- [Michif ʔena](#)
- [Ojibway Yudá ts'eɔ hots'ı](#)
- [Tł'oghk'ena](#)
- [Oji-ʔena](#)
- [Innu-aimun Hotena](#)
- [Mi'kmaq dene](#)
- [Dene yatı t'a](#)

[Ku ʔedırı t'a denedédłıne hoghedı ha Yatı Nedhé holı Denedédłıne haralʔası t'ał'u bek'oret'a chu bek'anotá gha yatı nedhe ʔeja sı – Canada.ca](#)

ʔeja bets'eɔ yatı dene xa hoʔası

Betł'esi honı dene hel ʔeghalana
 Nıh k'e ʔası K'enats'edé gha yatı holé dé Canada ha k'oldé ʔeja
 343-549-3870
iaac.media.aeic@canada.ca

Twitter k'e nohoghułı ʔeja: [@IAAC_AEIC](#) #IndigenousKnowledge
 Denedédłınet'aK'olya